

KWALITEIT STRANDWATER

TREND

Auteur Martin Verdievel
(VMM)

Lector Koen Schoeters en Gerrit Tilborghs
(Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid)

→ WAAROM DEZE INDICATOR?

De beleving van de zee heeft, naast het visuele aspect, vooral te maken met de mogelijkheden tot zwemmen en pootjebaden. Het recreatieve gebruik van het strandwater is de laatste decennia sterk gegroeid. Naast de toename van het aantal recreanten is er bovendien een steeds verdergaande diversificatie van vormen en combinaties van strand- en waterrecreatie. Zeewater kan niet worden behandeld en is, wat de waterkwaliteit betreft, afhankelijk van de milieukwaliteit van de omgeving. De kwaliteit van het zeewater is van groot belang om de burger te beschermen tegen de gezondheidsrisico's van baden in vervuild water. Omdat wateren zich niet houden aan bestuurlijke en politieke grenzen en ook de effecten van verontreiniging op deze wateren dit niet doen, werd er op Europees niveau een richtlijn betreffende de zwemwaterkwaliteit uitgewerkt.

→ WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

De indicator 'strandwaterkwaliteit' wordt gedefinieerd als het percentage van de bemonsterde zwemzones aan de Vlaamse kust die voldoen aan de Europese normen betreffende de bacteriologische kwaliteit van zwemwater, zoals die opgenomen zijn in de Europese Zwemwaterrichtlijn (76/160/EEG). Deze richtlijn van 1976 omschrijft twee normen: een minimumnorm waaraan alle Europese zwemzones tegen 1986, tien jaar na kennisgeving van de richtlijn, dienden te voldoen, en een streef- of richtwaarde die aangeeft dat Europa streeft naar een verbeterde zwemwaterkwaliteit.

De indicator wordt gedefinieerd als het percentage van de zwemzones die voldoen aan de Europese streefwaarde betreffende de bacteriologische kwaliteit van zwemwater. Om deze indicator te bepalen, meet de Vlaamse Milieumaatschappij, in opdracht van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, naast een aantal fysische en chemische parameters ook of er kiemen in het water aanwezig zijn die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid van de baders. Van april tot september worden de 40 badzones aan de kust eenmaal tot tweemaal per week bemonsterd. Wanneer de minimumnorm voor ten minste één van de gemeten parameters overschreden wordt, treedt een "verscherpt controleprogramma" in werking.

De normen zijn gebaseerd op een door de Wereldgezondheidsorganisatie aanvaarde ziektedruk van vijf tot tien maag-darmontstekingen en twee tot vier luchtwegontstekingen per honderd recreanten.

→ WAT ZIJN DE RESULTATEN?

In 2006 voldeed 22,5 % van de onderzochte meetplaatsen van de badzones aan de kust aan de Europese streefwaarde. Dit is een verbetering t.o.v. 2005: toen voldeed 17,5 % aan de streefwaarden. Toch ligt Vlaanderen nog een flink stuk onder het Europees gemiddelde van 88,4 %. Wat de Europese (verplichte) minimumnorm betreft, scoren alle badsteden dan weer zeer goed. In 2005 en ook in 2006 voldoet 95,0 % van de badzones aan deze norm.

Dat Vlaanderen de strengste Europese normen of streefwaarden moeilijk haalt, heeft veel te maken met de instroom van verontreinigd oppervlaktewater, o.a. via de IJzer, het kanaal Gent-Oostende, de Blankenbergse Vaart en het Leopoldkanaal. Daarbij komt dat de aanwezigheid van paarden, honden en vogels op het strand, het gebrek aan sanitaire voorzieningen en vooral de weersomstandigheden (felle neerslag) een negatieve rol kunnen spelen.

→ WAT VOOR DE TOEKOMST?

Op 15 februari 2006 werd de nieuwe zwemwaterrichtlijn boven de doopvont gehouden. Ze vormt de basis voor het toezicht op de zwemwaterkwaliteit in het binnenland en aan de kust.

De richtlijn bepaalt waar, hoe en wanneer:

- de zwemwaterkwaliteit moet worden gecontroleerd en ingedeeld in nieuwe kwaliteitscategorieën;
- de zwemwaterkwaliteit moet worden beheerd;
- het publiek hierover moet worden geïnformeerd.

De uitvoering van de nieuwe richtlijn zal stapsgewijs gebeuren. Pas op 31 december 2014 wordt de oude richtlijn volledig ingetrokken.

De zwemwaterrichtlijn heeft twee doelstellingen: enerzijds streeft zij ernaar de kwaliteit van het milieu te behouden, te beschermen en te verbeteren, anderzijds wil zij de gezondheid van de baders beschermen. Ze draagt dus ook bij tot een positief imago op het vlak van milieu en toerisme.

In 2006 voldeed 22,5 % van de onderzochte meetplaatsen in de badzones aan de kust aan de Europese streefwaarde. Dit is een verbetering ten opzichte van 2005: toen voldeed slechts 17,5 % aan de streefwaarden. Wat de (verplichte) Europese minimumnorm betreft, scoren alle badsteden dan weer goed. Zowel in 2005 als in 2006 behaalden ze 95 %. Over de laatste tien jaar voldoet dus zo'n 20 % van de badzones aan de streefwaarde en 95 tot 100 % aan de minimumnormen.

Grafiek 1 Procentuele verdeling van de onderzochte meetplaatsen van de badzones: toetsing aan de minimumnormen en streefwaarden, 1990-2006

